

Länsstyrelsen
Värmland

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0610051 Tiskaretjärn

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av utpekade områden med höga naturvärden inom EU. Målet med nätverket är att hejda utrotningen av vilda djur och växter och hindra att deras livsmiljöer förstörs. Nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete med att bevara biologisk mångfald. Alla medlemsländer har ansvar att peka ut representativa områden för fåglar som är angivna i EUs fågeldirektiv (SPA) och för naturtyper och arter som är angivna i EU:s art- och habitatdirektiv (SCI/SAC). Genom utpekandet åtar sig länderna att långsiktigt bevara de utpekade naturvärdena i områdena. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en bevarandeplan. I några fall där Natura 2000-området också är naturreservat skrivs en kombinerad bevarandeplan och skötselplan. Bevarandeplanen ska innehålla en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras. Bevarandemålen formuleras utifrån de förutsättningar som de utpekade arterna och naturtyperna behöver för att de ska ha gynnsamt bevarandetillstånd i området. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper samt behov av bevarandeåtgärder, t.ex. skydd eller skötsel, ska också beskrivas. Informationen ska ligga till grund för förvaltning och tillståndsprövning enligt miljöbalken.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. Uppgifterna skiljer sig i vissa fall från vad som är beslutat av regeringen och kommer av Länsstyrelsen i dessa fall att föreslås som ändringar till regeringen vid nästa revideringstillfälle. Förvaltning och tillståndsprövning ska utgå från den verkliga förekomsten av naturtyper och arter, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar denna, även om uppgifterna inte har hunnit beslutas av regeringen.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen som är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är i sig inte ett juridiskt bindande dokument varför formell reglering av skydd eller skötsel kan behövas t.ex. i form av beslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som råder vid åtgärder eller verksamheter inom ett Natura 2000-område.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd kan även krävas för åtgärder utanför Natura 2000-området om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Inför en ansökan ska ett samråd hållas med Länsstyrelsen angående utformningen av tillståndsansökan och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Eftersom det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kräver tillstånd rekommenderas en tidig kontakt med Länsstyrelsen. Vid skogsbruksåtgärder hålls initialt ett samråd med Skogsstyrelsen. Information om Natura 2000 finns också på Länsstyrelsens webbsida eller genom kontakt med Länsstyrelsens enhet för naturvård på telefonnummer 010-224 70 00.

Foto: Länsstyrelsen Värmland

Överst vänster: violettkantad guldvinge, Dan Mangsbo - överst mitten: silvertärnor (D.M.) - överst höger: långskägg (D.M.)
nedtill vänster: vattendrag (D.M.) - nedtill höger: skog, Anders Tedeholm ©

Länsstyrelsen
Värmland

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0610051 Tiskaretjärn

Kommun: Sunne

Områdets totala areal: 21,5 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2017-12-22

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-12-29

Markägarförhållanden:

Staten

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1995-12-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper som ska bevaras i området:

Naturtyper enligt art- och habitatdirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

6520 - Höglänta slätterängar

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden:

I Natura 2000-området Tiskaretjärn är det prioriterade bevarandevärdet områdets höglänta slätterängar och silikatgräsmarker med dess hävdgynnade fauna och flora.

Motivering:

Tiskaretjärn är en gammal finnbosättning från 1600-talet som är belägen i ett äldre odlingslandskap där delar av området hävdats utan längre avbrott med ålderdomliga metoder och redskap. Obruten hävd tillsammans med kalkrik berggrund och gynnsamt lokalklimat skapar goda förutsättningar för en rik flora. Naturtyperna: Höglänta slätterängar och Silikatgräsmarker har en ogynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå och är därför viktiga att bevara.

Prioriterade åtgärder:

För att säkerställa att de utpekade Natura 2000-naturtyperna bevaras är det nödvändigt med årlig hävd genom slåtter och bete samt regelbunden röjning av igenväxningsvegetation.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Tiskaretjärn är en gammal finnbosättning från omkring år 1625 som ligger insprängt i ett vidsträckt barrskogslandskap. Slätterängar och hagmarker med glest trädskikt samt små f d åkertegar växlar om vart annat inom området. Inom området har det även funnits ett system av diken som avledde vattnet från åkermarken. Området utgörs av gårdens inägor som var så gott som trädfria under 1900-talets första hälft. Djuren var hänvisade till skogsbete och inägorna producerade spannmål och vinterfoder i form av hö och löv. 1962 lades jordbruket ned, åkrar och hackslåttmarker lades i träda, och delar av området växte igen. Under åren som följde gjordes upprepade insatser för att hålla området öppet. 1978 bildades naturreservatet Tiskaretjärn och i samband med bildningen avverkades större delen av barrskogen på området. Man röjde även bort sly, åkerbruk samt betes- och slåtterhävdens togs upp. Dessutom gjordes ytterligare utglesning av trädskiktet.

Hagmarker finns i områdets centrala del, på varsin sida av tillfartsvägen till gården. Dagens hagmarker var långt tillbaka i huvudsak hackslåttmark. Trädskiktet är glest och består främst av lövträd. I det västra områdets södra del finns stora hasselbuketter. I fältskiktet förekommer hävdgynnade arter som darrgräs, hirsstarr, ormrot, liten blålocka och kattfot. Inom Natura 2000-området finns också tre delområden som är under restaurering s k utvecklingsmark. Det största området ligger norr om gården och gränsar i sydväst till slåttermarken. Längst i söder, väster respektive öster om tillfartsvägen, finns de två andra utvecklingsmarkerna. Målet med restaureringen är att genom röjning av träd och igenväxningsvegetation samt efterföljande bete skapa en hävdad hagmark som på sikt kan ingå i den övriga hagmarken på området.

Slätterängar finns i områdets nordvästra del och utgörs av Atikullen med intilliggande mark. Slätterängarna hävdades kontinuerligt från tidigt 1600-tal fram till 1962 då driften på gården upphörde. Därefter röjdes och slåtrades området några gånger fram tills slåttern återupptogs igen. Slätterängarna består huvudsakligen av gammal hackslåttmark men på kullen finns också spår av insprängda små f d åkertegar och området betades så sent som på 1950-talet. Trädskiktet består främst av hassel och sälg. Den rika förekomsten av hassel gynnar nötkråkan, vilken observeras regelbundet. Slätterängarna hyser en mycket artrik flora och här påträffas arter som backnejlika, slåttergubbe, darrgräs, fältgentiana, prästkrage och brudsporre.

För övrigt präglas området av de kalkrika hyperitliknande bergarterna och åtskilliga kalkgynnade, växtarter har påträffats på området. Som exempel kan nämnas blåsippa, vårärt, trolldruva, tvåblad, hässlebrodd och stinksyska.

Förutom att Tiskaretjärn är av botaniskt intresse har en del dagflygande ängsfjärilar påträffats i området. Violettkantad guldvinge, vitfläckig guldvinge, ängspärlemorfjäril, brunfläckig pärlemorfjäril, slåttergräsfjäril och allmän metallvingesvärmare är exempel på typiska arter som påträffats i området. Vidare har ett flertal ängssvampar påträffats i Tiskaretjärn, bl.a. de rödlistade arterna scharlakansvaxskivling, ögonnopping och skruvbusksvamp.

Området är även kulturhistorisk intressant, dels genom anorna från den finska invandringen på 1500 – och 1600-talen och dels för de många liknande torpen som fanns i trakten under senare delen av 1800-talet. Rester av torpen kan ses i terrängen i form av odlingsrösen, husgrunder, stenmurar och spår av gamla åkrar. I Natura 2000-området finns två områden som har skydd som "Övrig kulturhistorisk lämning". Dels torplämningar i områdets östra del och dels den mytomspunna Atikullen i nordvästra delen av området.

Vad kan påverka negativt

Se beskrivning av negativ påverkan för respektive naturtyp.

Bevarandeåtgärder

Följande bestämmelser och åtgärder bidrar på olika sätt till att utpekade naturtyper och/eller arter uppnår och bibehåller gynnsamt bevarandetillstånd i Natura 2000-området.

Gällande regelverk 2017:

- Enligt första stycket i 7 kap 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd enligt första stycket krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området. Innan en tillståndsansökan lämnas in ska samråd hållas med Länsstyrelsen m.fl. (enligt 6 kap 4 § miljöbalken).
- Med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken får tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av miljöbalken ska följas.
- Svenska Natura 2000-områden utgör riksintressen enligt 4 kap. 8 § miljöbalken.
- Beslutade föreskrifter och skötselplan för naturreservatet Tiskaretjärn 1978-05-22 och 1987-12-07. Hela Natura 2000-området omfattas av skydd som naturreservat.
- Riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § miljöbalken, hela området.
- Vid skötsel av jordbruksmark skall hänsyn tas till naturvårdens intressen (12 kap 7-10 §§ miljöbalken).

Behov av ytterligare bevarandeåtgärder:

- Naturreservatets skötselplan bedöms utgöra ett fullgott skydd för Natura 2000-områdets ingående naturtyper. Årlig slåtter genomförs på slåtterängarna och silikatgräsmarkerna hävdas genom bete. Röjning av igenväxningsvegetation och reglering av träd- och buskskiktet sker också på området. En översyn av naturreservatets föreskrifter och skötselplan kan dock behöva göras eftersom avgränsningen och inriktningen på reservatets skötselområden inte helt överensstämmer med områdets naturtyper.
- För att silikatgräsmarkerna ska uppnå ett gynnsamt bevarandetillstånd behöver den nuvarande skötseln med årlig hävd och röjning av igenväxningsvegetation fortsätta i samma omfattning. För att minska "försumpningen" av området behöver diken inom området rensas.
- För de tre delområden som håller på och restaureras behöver den successiva utglesningen av träd- och buskskiktet fortsätta. Även här är det angeläget att diken rensas.

Förvaltning av området:

1978 bildades naturreservatet Tiskaretjärn och ändamålet med reservatet är att bevara och vårda ett ålderdomligt jordbrukslandskap med en artrik flora. Under 1987 reviderades bestämmelserna och en skötselplan fastställdes. Genom reservatsföreskrifter och skötselplan elimineras den traditionella hotbilden mot naturtyperna Höglänta slåtterängar och Silikatgräsmarker som utgörs av minskning eller upphörd hävd, igenväxning av buskar och träd samt spridning av gödsel. Hela Natura 2000-området omfattas av skydd som naturreservat.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målordikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målordikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna

har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper enligt art- och habitatdirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 2,19 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 2,62 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Artrika, hävdpräglade gräsmarker nedanför trädgränsen på torra-friska, silikatrika jordar. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas. Silikatgräsmarker är den vanligaste betesmarkstypen i Sverige och har vanligen en örtrik markvegetation. Vegetationens sammansättning varierar beroende på underlag och geografisk belägenhet. Silikatgräsmarkerna kan vara mycket örtrika och kan ibland hysa ovanliga växter. Örtrikedomen gör dem viktiga för många insekter, inte minst fjärilar och bin. Naturtypen kan uppträda i olika skepnader beroende på bland annat fuktighet och klimat.

Inom Natura 2000-området Tiskaretjärn finns naturtypen i den centrala delen av området och utgör drygt 12 % av områdets totala areal. En beskrivning av området finns under rubriken "Beskrivning av området". Arealen kan på sikt öka eftersom det finns ca 7 ha utvecklingsmark som är under restaurering.

Förutsättningar för gynnsamt bevarandetillstånd är årlig skötsel av gräsmarkerna genom bete eller slåtter och höbärgning. Objektets hävdhistoria bör vara vägledande för den fortsatta skötseln så att exempelvis ett objekt med lång kontinuitet av slåtter fortsättningsvis hävdas genom slåtter. Hävdtrycket kan variera inom ett brett intervall så länge skadlig förnaansamling inte förekommer och att området inte betas för hårt. Busk- och slyröjning av vad som bedöms vara igenväxningsvegetation och som växt upp under tid av bristande hävd är angelägen då många betesmarker är i behov av restaurering. Äldre och/eller grova träd bör lämnas kvar och det är även viktigt med efterträdare till de äldre träden. Grov död ved som faller ner bör lämnas i nära anslutning trädet, även om den kan behöva flyttas för att underlätta betet.

Andra förutsättningar för ett gynnsamt bevarandetillstånd är en öppen miljö som i normalfallet inte har mer än 30 % täckningsgrad av träd och buskar. Ett visst inslag av buskar och träd är dock oftast gynnsamt för många organismer genom att erbjuda skydd, skapa bättre mikroklimat och kantzoner där örter kan gå i blom utan att betas ner. Bärande buskar och träd är en viktig födokälla för många fågelarter. I naturtypen får ingen gödsling (förutom från djur som betar i objektet), stödutfodring, dikning eller insådd av för naturtypen främmande arter förekomma.

Den karakteristiska vegetationen och angivna strukturer är en förutsättning för att naturtypens typiska arter inte minskar påtagligt i området. Typiska arter är indikatorarter som reagerar relativt snabbt på naturtypiska hotfaktorer. Arterna används i uppföljningssammanhang som en indikator på att naturtypen mår bra.

Bevarandemål

Arealen av Silikatgräsmarker (6270) ska vara minst 2,62 hektar. Årlig hävd ska påverka området företrädesvis genom bete. Ingen skadlig ansamling av förna såsom gammalt gräs och örter ska finnas i området. Igenväxningsvegetation ska inte förekomma mer än i begränsad utsträckning. Krontäckning av träd och buskar ska förekomma i måttlig mängd (max 30% krontäckning). Antalet grova, ihåliga eller på annat sätt värdefulla träd ska bibehållas eller öka.

Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur, ska förekomma. Betesdjuren ska inte ges medel mot parasiter som finns kvar i dyngan och kan påverka dynglevande organismer negativt. Artsammansättningen ska vara karakteristisk för naturtypen och arter främmande för naturtypen ska inte förekomma. Det ska finnas typiska arter inom följande grupper: fjärilar (tämligen allmän) och kärlväxter (allmän-riklig).

Negativ påverkan

Naturtypen hotas generellt av:

- Utebliven röjning av igenväxningsvegetation och minskat eller upphört bete och kan på sikt leda till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Alltför kraftig röjning av buskar och träd så att organismer som är beroende av dessa strukturer missgynnas.
- Överbete. Alltför intensivt betestryck påverkar naturtypen negativt.
- Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden som t ex skogsplantering, dikning och täktverksamhet.
- Skötsel som avlägsnar småbiotoper, kantzoner och mosaikmiljöer och skapar skarpa gränser mellan olika markslag påverkar naturtypen negativt.
- Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan.
- Spridning av gödsel påverkar floran negativt.
- Indirekta faktorer som gödslings- och försurande effekter från luftburna föreningar kan på sikt komma att påverka ängarnas flora negativt.

Bevarandetillstånd

På biogeografisk nivå har naturtypen minskat kraftigt under 1900-talet. Skälen till detta är upphörd eller bristande hävd, igenväxning, gödsling, kvävenedfall, för små och fragmenterade arealer, bristande landskapsmosaik orsakat av jord- och skogsbruk och en negativ utveckling för många arter som är knutna till naturtypen. Nämda problem och nedläggningar av jordbruk förväntas bestå framöver.

Under 2006 genomfördes en inventering av dagflygande ängsfjärilar. Tiskaretjärn var vid besökstillfället mycket välskött och hade en art- och individrik fjärilsfauna. Av dessa var 9 typiska fjärilsarter för naturtypen och de flesta av dessa påträffades vid minst två inventeringstillfällen. Under 2012 upprepades inventeringen och antal typiska fjärilsarter uppgick då till 6. Det färre antalet arter bedömdes bero på att det var relativt kallt vid ett av besökstillfällena.

Vid gräsmarksuppföljningen 2012 bedömdes området väster om vägen ha en fullgod naturtypsstatus medan det större området öster om vägen bedömdes inte ha en fullgod naturtypsstatus. På områdena fanns typiska arter som ormröt, blodrot, hirsstarr, pillerstarr, prästkrage, ängsskallra, åkervädd och darrgräs. Enstaka förekomster av ohävdarterna: älggräs, brännässla, hundloka och skräppor. I båda områdena fanns fuktigare partier men i området öster om vägen var de fuktigare partierna mer tuviga och sämre betade.

Vid basinventeringen och efterföljande gjorda inventeringar bedömdes området väster om vägen ha en fullgod natura-naturtyp medan området öster om vägen inte bedömdes ha en fullgod status. Trots förekomst av typiska arter och delar som är välhävdade bedöms bevarandetillståndet för naturtypen sammantaget idag (2017) som icke gynnsamt.

6520 - Höglänta slätterängar

Areal: 1,11 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 1 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen utgörs av artrika, torra - fuktiga, hävdpräglade ängar i fjällnära och andra höglänta områden (ovanför högsta kustlinjen i Svealand och Norrland). Ibland finns ett inslag av fjällväxter i vegetationen. Naturtypen har utvecklats genom lång kontinuitet av slätterängsskötsel och har ofta även använts som betesmark under senare tid, men ängarna kan vara i ett igenväxningsskede. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är upp till 30 %. Hävdgynnade arter ska förekomma. Höglänta slätterängar är numera mycket ovanliga och förekommer bara på små arealer i boreal och alpin region eftersom en stor del jordbruket i dessa trakter har rationaliserats eller lagts ner. Slättermarker har mycket stor betydelse för många organismer som är knutna till odlingslandskapet, inte minst hävdgynnade kärlväxter och många insekter, i synnerhet vildbin och fjärilar.

I Natura 2000-området Tiskaretjärn finns naturtypen i områdets nordvästra del och utgör ca 5 % av områdets totala areal. En beskrivning av området finns under rubriken ”Beskrivning av området”.

Förutsättningar för gynnsamt bevarandetillstånd är årlig skötsel av slätterängarna genom slätter/bete, höbärgning, röjning av igenväxningsvegetation, lövtäkt, fagning samt eventuellt efterbete. Objektets hävdhistoria bör vara vägledande för skötseln.

Andra förutsättningar för ett gynnsamt bevarandetillstånd är en öppen miljö som i normalfallet inte har mer än 30% täckningsgrad av träd och buskar. Ett visst inslag av buskar och träd är dock oftast gynnsamt eftersom det erbjuder skydd och ett bättre mikroklimat. Många insektsarter och fåglar är också beroende av andra miljöer utanför naturtypen för häckning, skydd och födosök. Det kan till exempel röra sig om andra gräsmarkstyper, buskmarker eller trädrika marker. I naturtypen får heller ingen gödsling (förutom gödsel från djur på bete), stödutfodring, kalkning, dikning eller insädd av främmande arter förekomma.

Den karakteristiska vegetationen och angivna strukturer är en förutsättning för att naturtypens typiska arter ska bibehållas. Typiska arter är indikatorarter som reagerar relativt snabbt på naturtypiska hotfaktorer. Arterna används i uppföljningssammanhang som en indikator på att naturtypen mår bra.

Bevarandemål

Arealen av Höglänta slätterängar (6520) ska vara minst 1,0 hektar. Årlig hävd ska påverka gräsmarken, företrädningsvis genom slätter och efterbete. Ingen skadlig ansamling av förna ska finnas kvar i området. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur, ska förekomma. Betesdjuren ska inte ges medel mot parasiter som finns kvar i dyngan och kan påverka dynglevande organismer negativt. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi. Träd- och buskskikt ska tillsammans förekomma i måttlig mängd (max 30% krontäckning). Ingen igenväxningsvegetation ska förekomma eller endast förekomma i begränsad utsträckning. Arter främmande för naturtypen ska inte förekomma. Förekomsten av typiska kärlväxter ska vara allmän - riklig.

Negativ påverkan

Naturtypen hotas generellt av:

- Minskad eller utebliven slåtter/bete och röjning av igenväxningsvegetation kan på sikt leda till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Utebliven höbärgning leder till förnaansamling med utarmning av den hävdgynnade floran och faunan som följd.
- Slåtter vid fel tidpunkt. Om den t ex sker för tidigt på säsongen när växterna ännu inte hunnit sätta frön leder det på sikt till en utarmning av den hävdgynnade floran och faunan. Sker slåttern för sent kan kvarliggande organiskt material ge gödslingseffekt.
- Alltför kraftig röjning av buskar och träd så att organismer som är beroende av dessa strukturer missgynnas.
- Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden som t ex skogsplantering, dikning och täktverksamhet.
- Skötsel som avlägsnar småbiotoper, kantzoner och mosaikmiljöer och skapar skarpa gränser mellan olika markslag påverkar naturtypen negativt.
- Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan.
- Spridning av gödsel påverkar floran negativt.
- Indirekta faktorer som gödslings- och försurande effekter från luftburna föreningar kan på sikt komma att påverka ängarnas flora negativt.

Bevarandetillstånd

På biogeografisk nivå har arealen höglänta slåtterängar kraftigt minskat under 1900-talet. Anledningen är upphörd eller bristande hävd, igenväxning, gödsling, för liten och fragmenterad areal. Mycket få jordbruk finns kvar i de områden där höglänta slåtterängar förekommer och nedläggningen av jordbruk kommer troligtvis att fortsätta. På grund av habitatförlust samt i många fall bristande skötsel av den kvarvarande ängsarealen är många arter som är knutna till ängar starkt hotade och trängda. Prognosen framöver är ytterligare försämring.

Vid gräsmarksuppföljningen 2012 bedömdes naturtypen på Tiskaretjärn ha fullgod status. Förekomsten av typiska arter visade på ett gynnsamt bevarandetillstånd. Exempel på typiska arter i området: vårbrodd, ormrot, blodrot, brudborste och ängsskallra. Intressanta artfynd var brudsporre och rikligt med fältgentiana. I området fanns endast enstaka förekomster av ohävdarterna brännässla, älggräs och hundloka.

Vid basinventeringen och efterföljande gjorda inventeringar har området, också bedömts ha fullgod natura-naturtyp. Hävden har under de senaste åren varit god och uppföljning av gjorda skötselåtgärder under 2016 visar att området var fortsatt välhävdad.

Bevarandetillståndet för de Höglänta slåtterängarna bedöms idag (2017) som gynnsamt.

Utvecklingsmark

I Natura 2000-området finns tre delområden med utvecklingsmark som har målnaturtypen Silikatgräsmarker (6270). Ett område finns norr om bostadshuset (2,6 ha). De två övriga finns i områdets södra del, väster (3,1 ha) respektive öster (1,3 ha) om tillfartsvägen. Områdena restaureras genom röjning av träd och igenväxningsvegetation samt bete.

Inom området finns även två delområden med utvecklingsmark som har målnaturtypen Trädklädd betesmark (9070). Ett område finns i områdets sydöstra del (0,6 ha) och det andra området finns i områdets centrala västra del (0,9 ha).

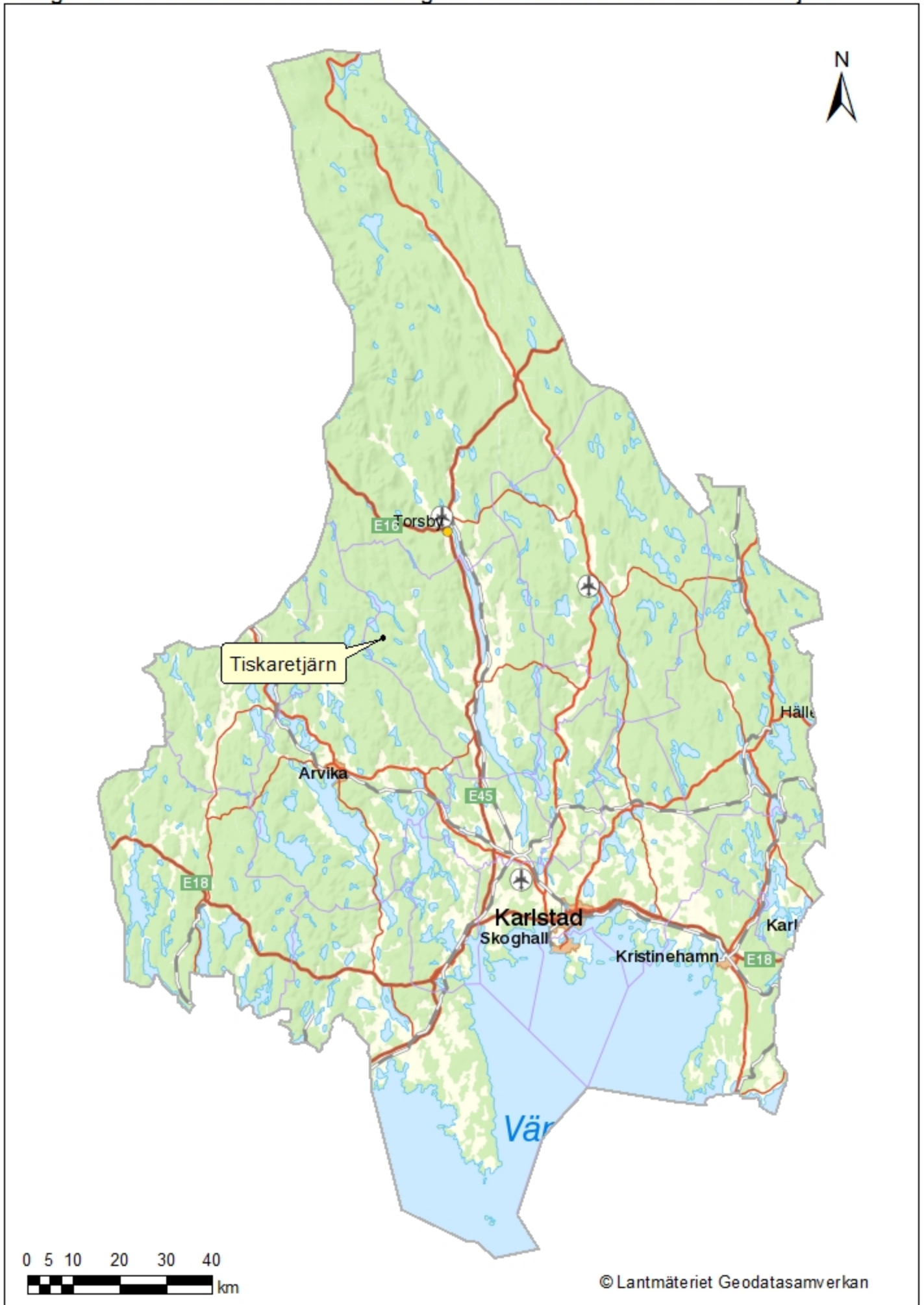
Dokumentation

- Artdatabanken SLU. 2014. Arter & naturtyper i habitatdirektivet – bevarandestatus i Sverige 2013.
- Länsstyrelsen Värmlands län. Bildande av naturreservatet Tiskaretjärn. Beslut 1978-05-22.
- Länsstyrelsen Värmlands län, Planeringsavdelningen. Ändrade reservatsbestämmelser och fastställelse av skötselplan för naturreservatet Tiskaretjärn. Beslut 1987-12-07.
- Länsstyrelsen Värmland. Basinventering 2005-2009 inklusive kompletterande inventeringar, bedömningar och kvalitetssäkring av Natura 2000-områden. Opublicerat.
- Länsstyrelsen Värmland 2006. Dagflygande ängsfjärilar i Värmlands län. Opublicerad.
- Länsstyrelsen Värmland 2006. Bevarandeplan för Natura 2000-området Tiskaretjärn. Fastställd 2006-03-15.
- Länsstyrelsen Värmland. 2011. Protokoll från inventering av svampar inom Tiskaretjärns ängsmark 2011-09-10. Opublicerat.
- Länsstyrelsen Värmland. 2012. Inventering av fjärilar och vildbin i skyddade områden i Värmlands län 2012. Opublicerad.
- Länsstyrelsen Värmland. 2012. Uppföljning av hävdade gräsmarker i skyddade områden – inventering av kärleväxter. Länsstyrelsens rapport 2014:16.
- Länsstyrelsen Värmland. 2012. Inventering av fältgentiana i skyddade områden i Värmlands län 2012
- Länsstyrelsen Värmland. 2016. Uppföljning av gjorda skötselåtgärder.
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1, NV-04493-11. Naturtyper: 6270 Silikatgräsmarker och 6520 Höglänta slätterängar. (<http://www.naturvardsverket.se>)

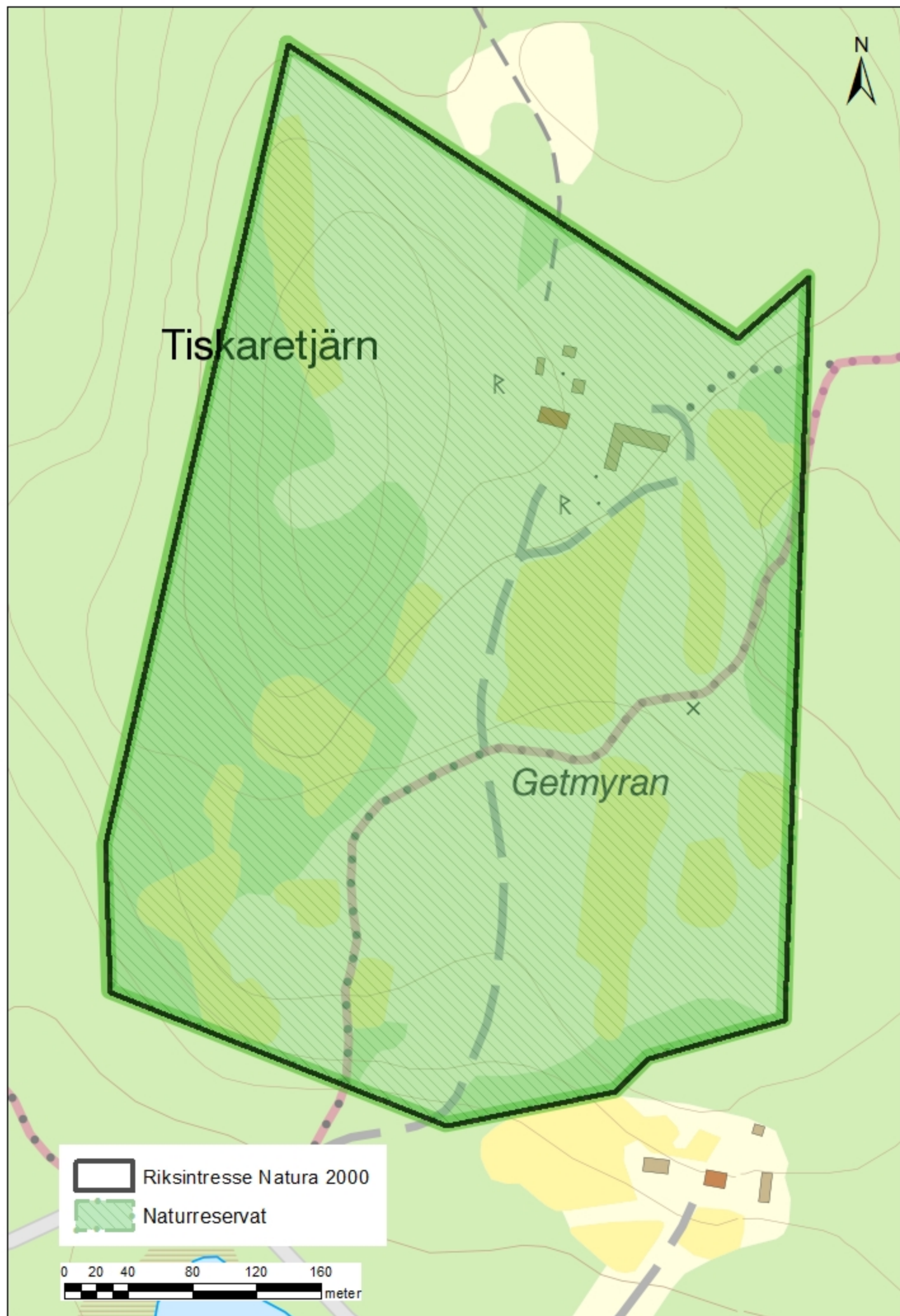
Bilagor

1. Översiktskarta
2. Karta över Natura 2000-områdets avgränsning
3. Naturtypskarta

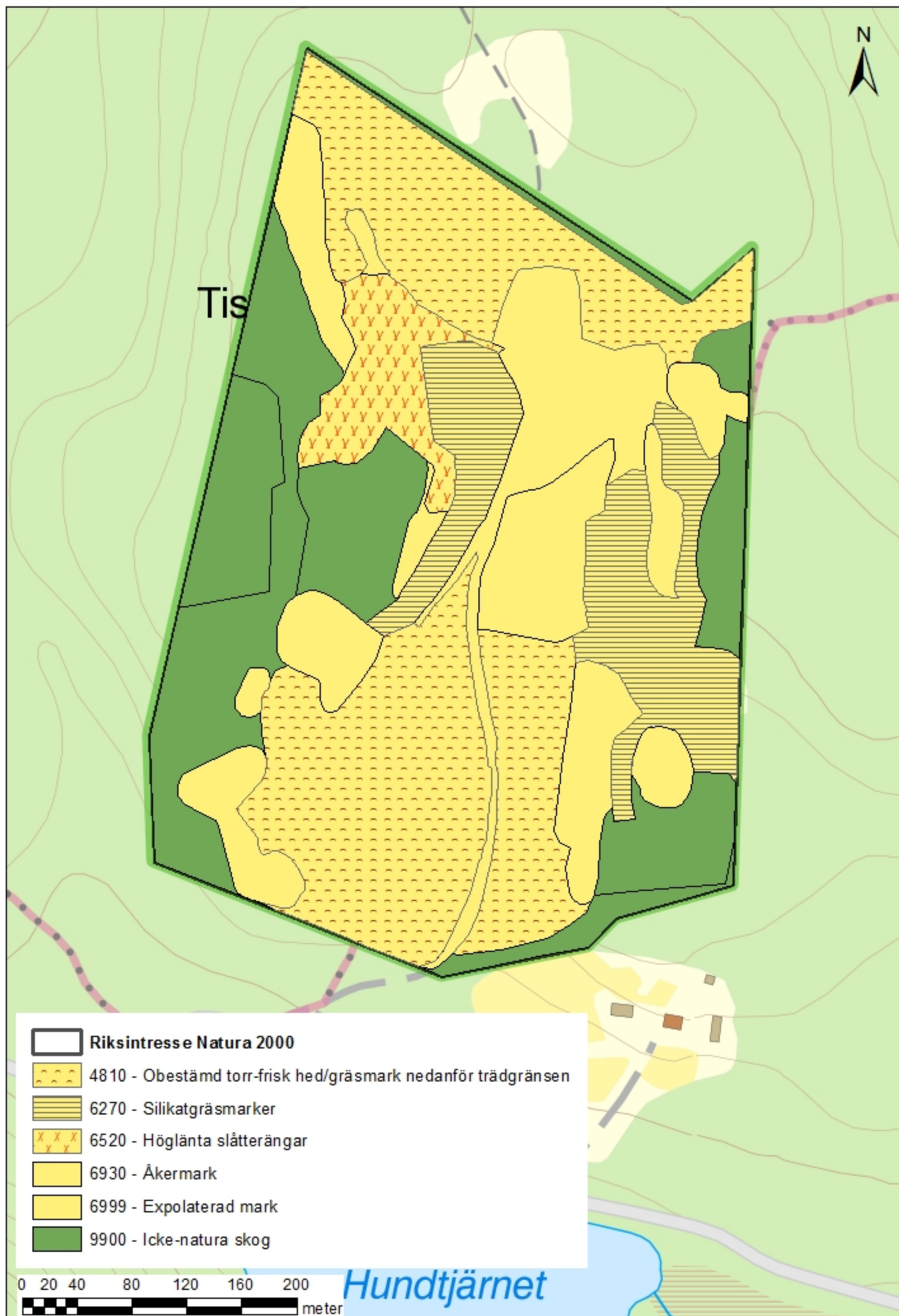
Bilaga 1. Översigtskarta med markering för Natura 2000-området Tiskaretjärn

Bilaga 2. Karta med Natura 2000-områdets avgränsning

Bilaga 3. Naturtypskarta för Natura 2000 - området Tiskaretjärn

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland